ILGTSPĒJĪGAS JŪRAS TEHNOLOĢIJAS

Ko Latvijas jūras nozare var mācīties no Skotijas

LĪGA RATNIECE-KADEĢE
Liepājas SEZ pārvalde
2026. 5. novembris

MARTE
Marine Technology Excellence Hub for Sustainable Blue Economy in Baltics

Latvijas izaicinājums: ideja vēl nav uzņēmums

Nepieciešama vide, kur izgudrojumu var pārbaudīt, pilnveidot un sagatavot tirgum.

Kas mums jau ir

- Jūras resursi un piekraste
- Pētnieki un universitātes
- Uzņēmēji ar jaunām idejām
- Starptautiski sadarbības tīkli

Kas pietrūkst

- Pieejamas pilotiekārtas
- Izmēģinājumu teritorijas jūrā
- Vienots sadarbības punkts
- Skaidrs ceļš līdz tirgum

Riski

- Dārgi sākotnējie ieguldījumi
- Augsts tehnoloģiskais risks
- Lēna ideju komercializācija
- Neizmantotas tirgus iespējas

Galvenais jautājums: kā samazināt risku posmā starp laboratoriju un komerciālu ražošanu?

Skotijas pieredze: infrastruktūra + sadarbība

MarTe pieredzes apmaiņas vizīte, 2026. gada 14.–16. septembris

23	2	3	4
dalībnieki	valstis	dienas	objektu veidi

Audzētavas

Laboratorijas

Uzņēmumi

Inovāciju centri

“Visvairāk pārsteidza pētniecības infrastruktūras attīstības līmenis un ciešā sadarbība starp dažādām nozarē iesaistītajām pusēm.”

MiAlgae: no eksperimenta pudelē līdz tirgum

Aprites ekonomikas piemērs, kur vienas nozares blakusprodukts kļūst par citas nozares resursu.

1. Viskija ražošanas blakusprodukts
2. Mikroaļģu audzēšana
3. Omega-3 bagāta izejviela
4. Dzīvnieku un akvakultūras barība

Vērtība rodas, savienojot biotehnoloģiju, rūpniecības blakusplūsmu un skaidru tirgus pielietojumu.

FlexBIO: pārbaudīt pirms ieguldīt

Pilotinfrastruktūra samazina gan tehnoloģisko, gan finanšu risku.

Laboratorija → pilots → ražošana →

Procesa efektivitāte

Vai tehnoloģija darbojas lielākā apjomā?

Tehniskais risinājums

Kā atdalīt mikroaļģes no šķidruma?

Investīciju lēmums

Vai risinājums ir gatavs ražošanai?

Dati partneriem

Pamatojums finansētājiem un investoriem.

Mazs pilots var aizsākt jaunu nozari

Jūras aļģu un gliemeņu audzēšanai vispirms vajadzīgi vietēji dati un praktiski izmēģinājumi.

Ko dod izmēģinājumu audzētava?

- Datus par vietējiem vides apstākļiem
- Biomasu pārstrādes izmēģinājumiem
- Iespēju salīdzināt audzēšanas tehnoloģijas
- Pamatu jaunu produktu izstrādei
- Pieredzi atļauju un loģistikas jautājumos

Nozari var sākt ar kontrolētu pilotprojektu, nevis uzreiz ar lielu komerciālu saimniecību.

Tehnoloģija ir tikai puse no risinājuma

Nozares attīstību vienlaikus ietekmē ražošana, pārstrāde, finansējums un tirgus.

Audzētājs

- Ieguldījumi pirms ražas
- Sezonāls ražošanas cikls
- Risks bez garantēta pircēja

Pārstrādātājs

- Ātra apstrāde vai konservēšana
- Papildu iekārtas un enerģija
- Mainīgs izejvielas apjoms

Pircējs

- Stabila kvalitāte
- Prognozējams apjoms
- Konkurētspējīga cena

Kopīga infrastruktūra ļauj šīs intereses pārbaudīt vienā pilotprojektā.

Sadarbība ir daļa no infrastruktūras

Skotijā uzņēmējam nav vienam jāmeklē katrs nākamais attīstības posms.

European Marine Science Park • SAIC • FlexBIO

Ko Latvija var pārņemt?

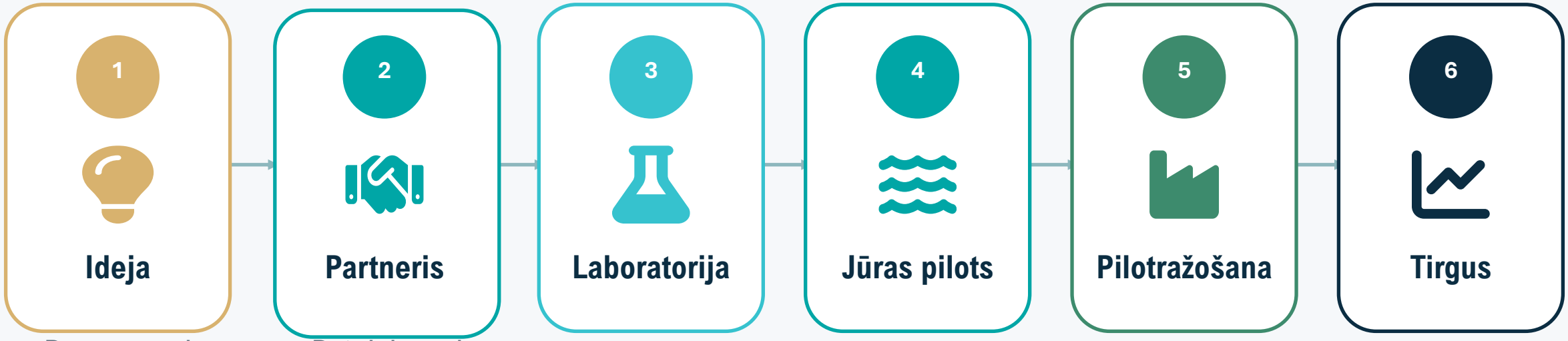
Vienots ieejas punkts zilās ekonomikas ideju attīstībai.

1	**Partneri**	Pētnieki, tehnoloģiju eksperti un nozares uzņēmumi
2	**Infrastruktūra**	Laboratorijas, pilotiekārtas un izmēģinājumi jūrā
3	**Attīstības atbalsts**	Prototipi, sertifikācija, finansējums un intelektuālais īpašums
4	**Tirgus**	Potenciālie klienti, investori un starptautiskie partneri

Uzņēmējam vienuviet jāatrod atbilde uz jautājumiem: ar ko sadarboties, kur testēt, kā finansēt un kam pārdot?

No idejas līdz uzņēmumam: seši praktiski soļi

Katram posmam vajadzīgi atšķirīgi partneri, dati un lēmumi.

Kritiskais pārejas punkts ir starp laboratorijas pārbaudi un pilotu reālā vidē. Tieši tur kopīga infrastruktūra rada vislielāko vērtību.

TRĪS ATZIŅAS LATVIJAI

01	**Piekļuve infrastruktūrai**	Uzņēmējam jāspēj pārbaudīt ideju bez tūlītēja ieguldījuma pilna mēroga ražotnē.
02	**Sadarbība ir sistēma**	Pētnieki, uzņēmumi, publiskais sektors un investori jāsavieno praktiski funkcionējošā platformā.
03	**Sākt var ar pilotu**	Neliela izmēģinājumu teritorija vai pilotiekārta var radīt datus, partnerības un pamatu jaunai nozarei.

Ja uzņēmējam ir pieejama infrastruktūra, zināšanas un sadarbības partneri, eksperiments var kļūt par produktu, bet produkts par dzīvotspējīgu uzņēmumu.

Paldies!

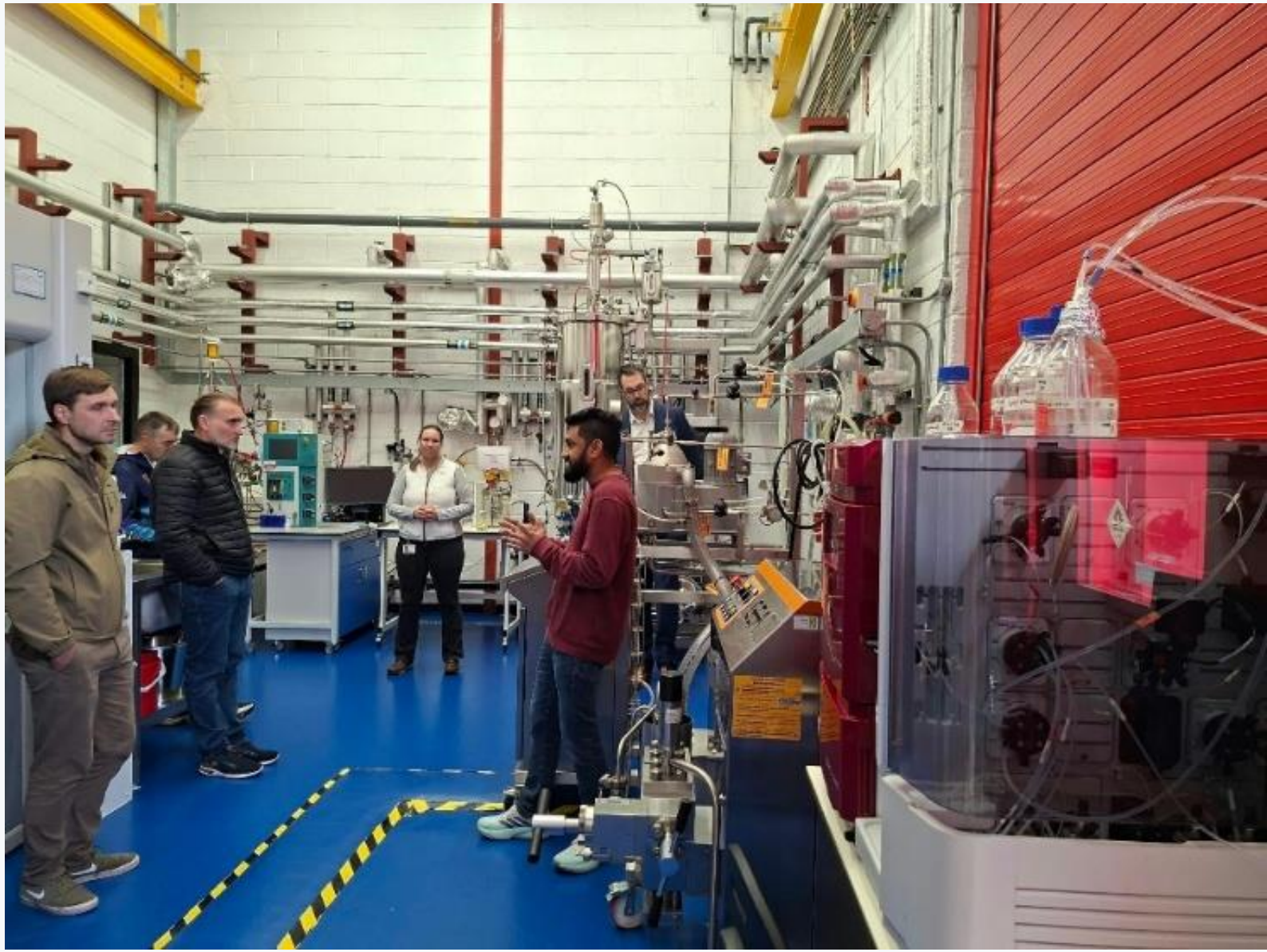
Secinājumi

Jūraszāļu audzēšana kļūst par nozīmīgu zilās ekonomikas nozari, kas vienlaikus rada ekonomisko pievienoto vērtību un veicina ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu.

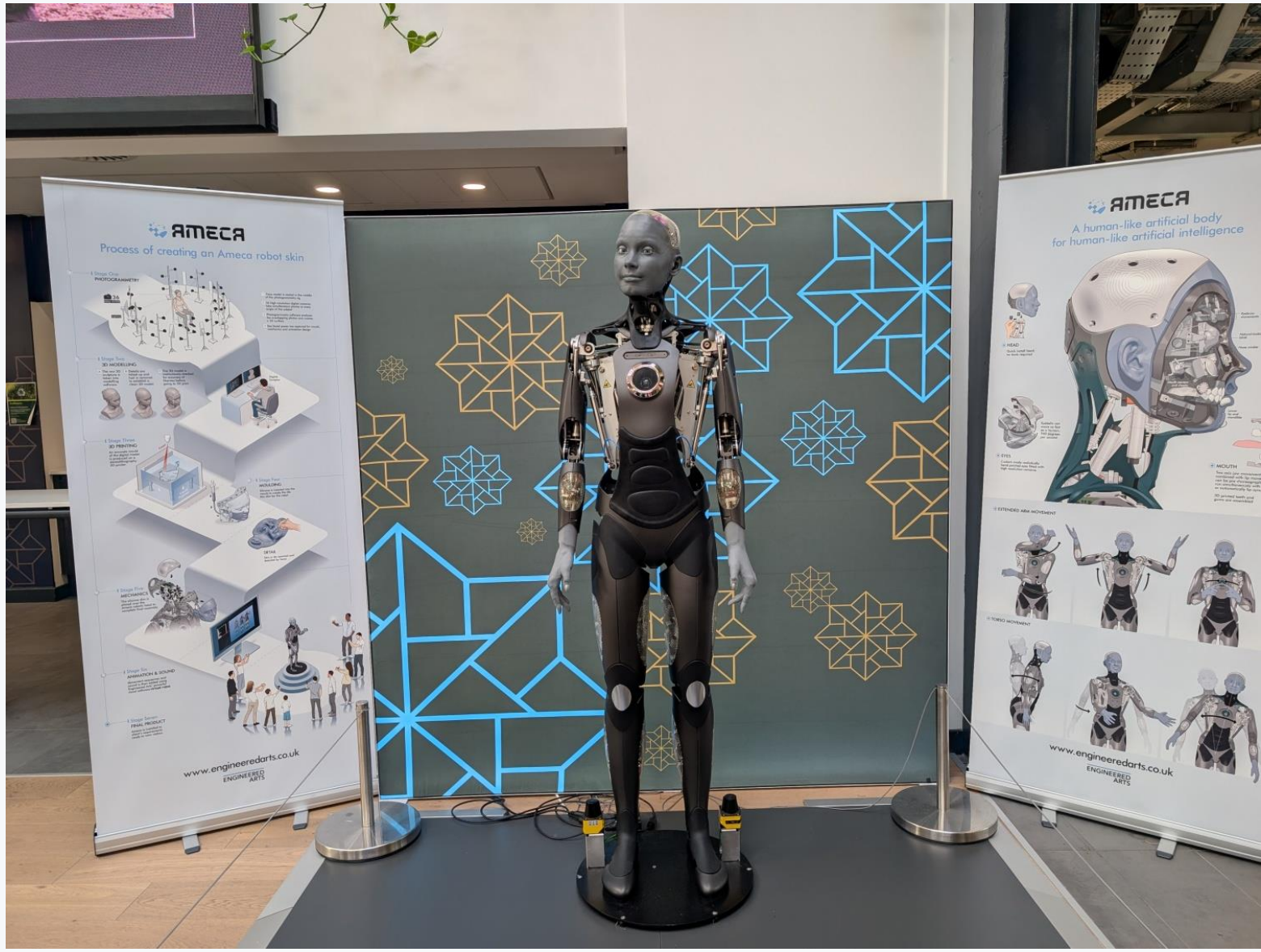
Secinājumi

Jūras bioresursu izmantošana paver plašas iespējas attīstīt augstas pievienotās vērtības produktus dažādās nozarēs, vienlaikus radot jaunas uzņēmējdarbības iespējas piekrastes reģionos.

Secinājumi

Inovāciju atbalsta platformas spēj būtiski paātrināt jaunu tehnoloģiju un risinājumu ieviešanu nozarē, vienlaikus samazinot uzņēmumu riskus un pētniecības izmaksas.

Secinājumi

Skotijas pieredze apliecina, ka akvakultūra var kļūt par nozīmīgu zilās ekonomikas sastāvdaļu, radot jaunas darbavietas, investīciju iespējas un eksporta produktus.

PALDIES PAR JŪSU LAIKU!

MARTE
Marine Technology Excellence Hub for Sustainable Blue Economy in Baltics